

**Κείμενο Πολιτικών Κατευθύνσεων
του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων
προς Δημόσια Διαβούλευση**

ΠΡΟΣ ΜΙΑ ΝΕΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

1. Η κατάσταση στη Δια βίου Μάθηση στην Ελλάδα σήμερα

Προβλήματα

Στην αρχή του 2010 η χώρα μας βρίσκεται σε δεινή θέση αναφορικά με την πραγμάτωση της δια βίου μάθησης. Το γεγονός πιστοποιούν οι εξαιρετικά χαμηλοί δείκτες επίδοσής μας στην εκπαίδευση ενηλίκων και γενικότερα στη Δια βίου Μάθηση.

- α. Στην έκταση της συμμετοχής ενηλίκων η χώρα μας καταλαμβάνει την 27^η θέση από τις 33 χώρες που αξιολογήθηκαν. Σε σχέση δε με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο των 27 (ποσοστό συμμετοχής 9,5%), η επιδόσεις της χώρας (μόλις 2,9% στην Ελλάδα) βρίσκεται στο ένα τρίτο του κοινοτικού μέσου όρου.
- β. Σε σχέση με τη συμμετοχή στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΕΕΚ) η χώρα μας βρίσκεται στην 4^η σειρά από το τέλος. Αναφορικά μάλιστα με το ποσοστό συμμετοχής των εργαζομένων σε σεμινάρια Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ), η Ελλάδα βρίσκεται στην τελευταία θέση. (Βλέπε πίνακες).
- γ. Σε σχέση με τη συγκρότηση του Εθνικού Πλαισίου Προσόντων με βάση το σχετικό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο, η χώρα μας είναι επίσης στην τελευταία θέση. Από το 2004 και μετά δε σημειώθηκε καμία πρόοδος κι επιπλέον δε απουσίαζε συστηματικά από τις αντίστοιχες συναντήσεις των ευρωπαϊκών βοηθητικών οργάνων.

Αιτίες

Την «ελληνική υστέρηση» στη Δια βίου Μάθηση πιστοποιούν & ενισχύουν:

- Η απουσία σύνδεσης της αρχικής με τη συνεχιζόμενη εκπαίδευση και κατάρτιση (με ταυτόχρονη μη αποσαφήνιση των ορίων τους) σε συνδυασμό με τον κατακερματισμό και επικάλυψη αρμοδιοτήτων.
- Το ασαφές πλαίσιο αναφορικά με τα προσόντα και τα συναφή επαγγελματικά δικαιώματα.
- Το αποσπασματικό και τυχαίο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών Δια βίου Μάθησης.
- Η πλημμελής διασύνδεση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις πραγματικές ανάγκες της εθνικής και ευρωπαϊκής αγοράς εργασίας.
- Το αμφιβόλου ποιότητας και αποτελεσματικότητας περιεχόμενο της παρεχόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης, δεδομένης της μέχρι σήμερα απουσίας συστηματικής προς τούτο αξιολόγησης.
- Η ελλιπής συνεργασία μεταξύ Υπουργείου Παιδείας και Υπουργείου Εργασίας
- Η μη συστηματική διαβούλευση με κοινωνικούς εταίρους, αυτοδιοικητικούς φορείς και την κοινωνία των πολιτών.
- Η έλλειψη σχετικής παράδοσης που θα διευκόλυνε τη θεμελίωση της Δια βίου Μάθησης ως συνιστώσας της ιδιότητας του πολίτη.

Η Εθνική Ανάγκη για μια νέα Πολιτική

Η Δια βίου Μάθηση αποτελεί στρατηγικό εργαλείο για την υλοποίηση των εθνικών πολιτικών επιλογών δίνοντας προτεραιότητα:

- α. στην **Ανάπτυξη** (πράσινη ανάπτυξη, καινοτομία, ψηφιακός εγγραμματισμός κ.ά.),
- β. στην **Ένταξη** (κοινωνική ενσωμάτωση, ένταξη στην απασχόληση κ.ά.),
- γ. στην **Παιδεία** (διάχυση της γνώσης σε όλη την κοινωνία, ανάπτυξη της προσωπικότητας, επιμόρφωση των εκπαιδευτικών & των εκπαιδευτών ενηλίκων κ.ά.)
- δ. σε **ζητήματα μείζονος κοινωνικής σημασίας** (περιβαλλοντική εκπαίδευση & ευαισθητοποίηση, κυκλοφοριακή αγωγή κ.ά.).

Η ανάγκη ενός νέου εμπειρικά & ερευνητικά θεμελιωμένου εθνικού στρατηγικού σχεδιασμού της Δια βίου Μάθησης στη χώρα μας είναι φανερή. **Η Ελλάδα χρειάζεται και απαιτεί μια νέα πολιτική.**

2. Η νέα Πολιτική για τη Δια βίου Μάθηση

Αποστολή

Η νέα Πολιτική εντάσσεται στον ευρύτερο ανασχεδιασμό του αναπτυξιακού μοντέλου της Ελλάδας με αποστολή να δώσει την ιδιαίτερη έμφαση στο προφίλ γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού.

Συγχρόνως, προσβλέπει στο να παράσχει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για τη Δια βίου Μάθηση με όρους κοινωνικής δικαιοσύνης, την παροχή δηλαδή μέσω της Δια βίου Μάθησης του δημόσιου αγαθού της παιδείας σε όλους τους πολίτες και ειδικότερα σε όσους το έχουν περισσότερο ανάγκη.

Αρχές

1. Είναι **ανθρωποκεντρική**. Το σύνθημα «πρώτα ο μαθητής» ισχύει κι εδώ. Πρώτα ο εκπαιδευόμενος κάθε ηλικίας. Έχει ως αφετηρία τον άνθρωπο (το μαθητή, τον ενήλικα, τον πολίτη) και τις ανάγκες του (γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες) και όχι τα συμφέροντα των φορέων εκπαίδευσης και κατάρτισης.
2. Είναι **ενεργός & συνεχής και όχι εξαναγκαστική**. Η μάθηση δε σταματά με το πέρας της αρχικής εκπαίδευσης και την ενηλικίωση. Είναι μια ανοιχτή και συνεχής ευκαιρία για προσωπική, κοινωνική και επαγγελματική βελτίωση στη ζωή ενός ανθρώπου.
3. Είναι **ολιστική**: Δίνει κίνητρα για συμμετοχή σε όλους σε όλη τη διάρκεια του βίου, με δυνατότητα αναγνώρισης & πιστοποίησης μη τυπικών & άτυπων μορφών μάθησης. Δε λαμβάνει χώρα μόνο στα πλαίσια του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος (τυπική εκπαίδευση) αλλά & σε μια ποικιλία εξωσχολικών μη τυπικών & άτυπων μορφών μαθησιακών δραστηριοτήτων (οικογενειακή και επαγγελματική ζωή, ελεύθερο χρόνο, κοινωνικές & αθλητικές δραστηριότητες), οι οποίες θα μπορούν να αναγνωριστούν και να πιστοποιηθούν.
4. Υποστηρίζει την **αναπτυξιακή πορεία** της χώρας. Αποσκοπεί στην επικαιροποίηση των γνώσεων & δεξιοτήτων των εργαζομένων ενόψει των ραγδαία μεταβαλλόμενων συνθηκών εργασίας με έγκαιρη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας σε τοπικό και εθνικό επίπεδο και διασύνδεσής τους με τις παρεχόμενες γνώσεις, δεξιότητες και ικανότητες. Παράλληλα συμβάλλει στην επίτευξη των οριζόντιων στόχων της πολιτικής μας όπως στην πράσινη ανάπτυξη, στην καινοτομία, στην τεχνολογία.
5. Υποστηρίζει την **κοινωνική ένταξη**. Αποσκοπεί στην αποφυγή της κοινωνικής & επαγγελματικής υποβάθμισης ευάλωτων ομάδων με έγκαιρη διάγνωση των αναγκών σε εθνικό και τοπικό επίπεδο. Λειτουργεί αντισταθμιστικά & παρέχει στις ομάδες που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό ένα ικανοποιητικό επίπεδο επιδόσεων στις βασικές δεξιότητες και ένα επαρκές επίπεδο εξειδικευμένων επαγγελματικών γνώσεων και δεξιοτήτων με στόχο να διασφαλίσει την κοινωνική και επαγγελματική τους ένταξη.
6. Στοχεύει στην **ανάπτυξη της προσωπικότητας** του ατόμου καθώς και στην καλλιέργεια κοινωνικών και πολιτικών συμπεριφορών συμβατών με τις νέες συνθήκες. Ειδικότερα, παρέχει τα εφόδια στο σύγχρονο άνθρωπο για την ενεργητική συμμετοχή του στα κοινά και τη δημιουργική προσαρμογή του στις δύσκολες και μεταβαλλόμενες οικονομικοκοινωνικές συνθήκες. Αποτελεί το κύριο μέσο για την ανάπτυξη της ιδιότητας του ενεργού και ενημερωμένου πολίτη.

Στόχοι

Οι κεντρικοί ποσοτικοί στόχοι είναι:

1. Η ουσιαστική και καταλυτική αύξηση της συνολικής Έκτασης της Συμμετοχής Ενηλίκων σε δραστηριότητες δια βίου μάθησης στον ενεργό πληθυσμό από το 2.9% που είναι σήμερα στο 5% το 2013.
2. Ο διπλασιασμός (100%) της εθνικής συμμετοχής στην Ένικη Εκπαίδευση' ενηλίκων μέσα από τις δραστηριότητες στη Δια Βίου Μάθηση (π.χ. Σχολεία Β' Ευκαιρίας, Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Εκπαίδευση Γ' ηλικίας).
3. Η αύξηση άνω του 50% της συμμετοχής ενηλίκων στη 'Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση', αφενός για την καταπολέμηση της ανεργίας μέσω της 'κατάρτισης ανέργων', αφετέρου για την 'κατάρτιση εργαζομένων' σε όλες τις εκφάνσεις της, είτε ενδο-επιχειρησιακά είτε σε συνεργασία με συνεργαζόμενους φορείς.

(βλ. πίνακα 4)

Θεμελιώδης μας επιδίωξη είναι η ποιοτική αναβάθμιση της δια βίου μάθησης. Συγκεκριμένα:

1. **Διασφάλιση της ποιότητας** παντού: στους εκπαιδευτές, στην επιμόρφωση των εκπαιδευτών, στα γνωστικά αντικείμενα και στο μαθησιακό υλικό, στους χώρους και τις υποδομές, στις διαδικασίες αξιολόγησης και πιστοποίησης. Στο πλαίσιο της διασφάλισης ποιότητας προβλέπονται μέτρα διοργάνωσης πιλοτικών προγραμμάτων, διάδοσης και ανταλλαγής θετικών πρακτικών, αξιοποίησης της διεθνούς εμπειρίας, έρευνας. Ιδιαίτερη μέριμνα πρόκειται να ληφθεί για την επιμόρφωση των επιτελικών στελεχών Δια βίου Μάθησης που υπηρετούν τόσο σε φορείς σχεδιασμού και χάραξης πολιτικής όσο & σε φορείς υλοποίησης αυτής.
2. **Ανάπτυξη νέων παιδαγωγικών μεθόδων** με στροφή στη βιωματική μάθηση, στη μάθηση εξ αποστάσεως, στο e-learning, σε μικτές μορφές μάθησης (blended learning). Η ανάπτυξη νέων παιδαγωγικών μεθόδων θα συνοδεύεται από διαδικασίες αναγνώρισης και πιστοποίησης των μαθησιακών αποτελεσμάτων, ανεξάρτητα από τη μέθοδο με την οποία αυτά αποκτήθηκαν.
3. **Εξορθολογισμός και σαφήνεια των προσόντων** που αποκτούνται από τη Δια βίου Μάθηση και συσχέτιση τους με την αγορά εργασίας σε ελληνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο για τη διασφάλιση της κινητικότητας των εκπαιδευομένων και του εργατικού δυναμικού. Συγκροτείται το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (NQF), με το οποίο συνδέονται όλες οι μορφές τυπικής, μη τυπικής και άτυπης μάθησης. Τα προσόντα που θα αποκτούν οι πολίτες μέσω της Δια βίου Μάθησης, καταγράφονται σε εθνικούς περιγραφικούς δείκτες και κατατάσσονται σε επίπεδα λαμβάνοντας υπόψη τα 8 επίπεδα του Ευρωπαϊκού Πλαισίου.
4. **Εξορθολογισμός του πλέγματος σχετικών φορέων και θεσμών** για να αποφευχθεί η επικάλυψη αρμοδιοτήτων, να διασφαλισθεί η αποτελεσματικότητα της λειτουργίας τους και η μέγιστη δυνατή αξιοποίηση πόρων.
5. **Ορθολογική κατανομή και αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων** στα πλαίσια του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ). Σχεδιάζουμε τις σχετικές συγχρηματοδοτούμενες δράσεις του ΕΣΠΑ (από τα Επιχειρησιακά Προγράμματα «Εκπαίδευση και Δια βίου Μάθηση» και «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού») με γνώμονα την αποτελεσματική αξιοποίηση των πόρων και με στόχο τη διαμόρφωση και στήριξη προγραμμάτων τυπικής και άτυπης κατάρτισης που ανταποκρίνονται στις ανάγκες της αγοράς εργασίας και της κοινωνίας. Επικεντρώνουμε σε προγράμματα που διαθέτουν ποιότητα και βιωσιμότητα (δυνατότητα διάρκειας) και δίνουμε έμφαση στη χρηματοδότηση σύγχρονων ηλεκτρονικών υποδομών για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση καθώς και στην παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού.

Τα συστατικά στοιχεία της νέας πολιτικής

1. Δημιουργούμε **νέο θεσμικό πλαίσιο** το οποίο αποτυπώνει με σαφήνεια τα κύρια χαρακτηριστικά της σύγχρονης Δια βίου Μάθησης, διασφαλίζει την ποιότητα όλων των δομών όπως και τη δυνατότητα διασύνδεσης και συνεργασίας τους και θα πιστοποιεί το τελικό μαθησιακό αποτέλεσμα, εκσυγχρονίζει το θεσμικό πλαίσιο στο Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την απασχόληση (ΕΣΣΕΕΚΑ), ώστε να ανταποκρίνεται πλήρως στις απαιτήσεις της εποχής. Η εφαρμογή του νέου θεσμικού πλαισίου θα επιφέρει ευρύτατες οργανωτικές και διαρθρωτικές αλλαγές, οι οποίες θα επιτρέψουν την απαγκίστρωση από τις υφιστάμενες δύσκαμπτες, γραφειοκρατικές και αναποτελεσματικές πρακτικές.
2. **Επανασυγκροτείται η Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης** και αναβαθμίζεται ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων στην Εθνική Επιτροπή Δια Βίου Μάθησης.
3. Κάθε πολίτης αποκτά **δικαίωμα πρόσβασης** & ενθαρρύνεται να συμμετέχει σε δραστηριότητες εκπαίδευσης καθόλη την διάρκεια της ζωής του. Οργανώνουμε το **Europass & το Ατομικό Μητρώο Δια Βίου Μάθησης** για κάθε πολίτη, ώστε η συμμετοχή του να αναγνωρίζεται και να προσμετράται.
4. Το **Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης (ΕΚΕΠΙΣ)** αλλάζει και αποκτά νέο διευρυμένο ρόλο που θα το αναδεικνύει ως τον **εθνικό επιτελικό φορέα πιστοποίησης**. Το ΕΚΕΠΙΣ αναλαμβάνει την πιστοποίηση όλων των παρόχων εκπαίδευσης και κατάρτισης (Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, Κέντρα Ελευθέρων Σπουδών, γενικά το σύνολο της μετα-δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης). Συγκροτείται το **Εθνικό Μητρώο Εκπαιδευτών Ενηλίκων** που θα αφορά όλες τις μορφές εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ταυτόχρονα μελετάται ο **νέος ρόλος του Οργανισμού Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΟΕΕΚ)** με αξιοποίηση της τεχνογνωσίας του, ώστε τελικά να αρθεί το ασυμβίβαστο της δραστηριότητας παροχής εκπαίδευσης και κατάρτισης παράλληλα με εκείνης της πιστοποίησης μαθησιακών αποτελεσμάτων και να σταματήσουν επικαλύψεις αρμοδιοτήτων.
5. Συγκροτείται μέσα στο 2010 το **Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων** στα πλαίσια του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων με στόχο τη συνολική θεώρηση της μάθησης και έμφαση στα αποτελέσματα των μαθησιακών δραστηριοτήτων, τα οποία κατανέμονται σε τρεις γενικές κατηγορίες: γνώσεις, δεξιότητες, ικανότητες. Το προτεινόμενο ελληνικό πλαίσιο προσόντων δημιουργείται με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση στις 25 Φεβρουαρίου του 2010. Στόχος μας είναι μέχρι το τέλος του 2012 να έχει ολοκληρωθεί η αντιστοίχιση του Εθνικού Πλαισίου Επαγγελματικών Προσόντων με το Ευρωπαϊκό.
6. Ενισχύονται οι **θεσμοί της γενικής εκπαίδευσης ενηλίκων**, όπως τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας, τα Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων ή τα προγράμματα διδασκαλίας Νέας Ελληνικής για μετανάστες συμβάλλουν στην κοινωνική ένταξη και στη διαμόρφωση ενεργών και ενημερωμένων πολιτών. Αναβαθμίζεται ο ρόλος των Κέντρων Συνοδευτικών –Υποστηρικτικών Υπηρεσιών.
7. Ενισχύεται ο ρόλος του **Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου (ΕΑΠ)** και η συμμετοχή σε αυτό. Εξετάζεται η δυνατότητα διαμόρφωσης ευέλικτων επιμορφωτικών προγραμμάτων, που καλύπτουν τις εκπαιδευτικές ανάγκες, εργαζομένων στον κοινωνικό, οικονομικό & πολιτιστικό τομέα.
8. Ιδιαίτερη έμφαση δίνουμε τέλος στον **επαγγελματικό προσανατολισμό** και δεσμευόμαστε για **αναβάθμιση του Εθνικού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΚΕΠ)**. Επενδύουμε στη διαμόρφωση ενός αξιόπιστου και συνεκτικού συστήματος επαγγελματικού προσανατολισμού, το οποίο παρέχει πληροφόρηση και εξατομικευμένη υποστήριξη, διά ζώσης και μέσω του διαδικτύου, που ξεκινάει από τους μαθητές του Γυμνασίου/Λυκείου και συνοδεύει δια βίου το σύνολο των πολιτών. Το σύστημα αυτό παρέχει επίσης, όλες τις απαιτούμενες υπηρεσίες, ώστε να βελτιώνουμε συνεχώς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά των επαγγελματιών συμβούλων. Προς το σκοπό αυτό θα αξιοποιηθούν πλήρως οι πόροι των σχετικών δράσεων που προβλέπονται στους Άξονες Προτεραιότητας 4 έως 6 του

Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια βίου Μάθηση» του ΕΣΠΑ καθώς και στις σχετικές κατηγορίες παρέμβασης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού».

9. Με στόχο την εξασφάλιση της ποιότητας και αποτελεσματικότητας των παρεμβάσεων και μέτρων Δια βίου Μάθησης στη χώρα μας, το Υπουργείο Παιδείας θα προχωρήσει στη σύσταση μια **νέας Μονάδας Έρευνας και Καινοτομίας** για τη μελέτη της διεθνούς εμπειρίας, την ενσωμάτωση των καλών πρακτικών και την υιοθέτηση μέτρων διασφάλισης ποιότητας.

Η υλοποίηση της νέας πολιτικής

Στρατηγική

1. **Από τους στόχους στα μετρήσιμα αποτελέσματα:** Η υλοποίηση της νέα πολιτικής για τη Δια βίου Μάθηση χαρακτηρίζεται από την εμπειρική στροφή στη βάση θεμελιωμένων και μετρήσιμων δεδομένων. Θέτουμε συγκεκριμένους στόχους με βάση τις πολιτικές μας προτεραιότητες και επιδιώκουμε να τους πετύχουμε με καθορισμένες στρατηγικές σε ορίζοντα τετραετίας.
2. **Συνεχές & ολοκληρωμένο σύστημα παρακολούθησης υλοποίησης:** Η παρακολούθηση της επίτευξης των ποσοτικών στόχων πραγματοποιείται σε εξαμηνιαία βάση τόσο σε επίπεδο περιφέρειας όσο & σε εθνικό επίπεδο με στόχο την έγκαιρη διάγνωση τυχόν προβλημάτων & δυσλειτουργιών & την άμεση αντιμετώπισή τους.
3. **Ενδυναμωμένος φορέας υλοποίησης:** Για την υλοποίηση του νέου αυτού πλαισίου κανόνων και αρχών στον τομέα της Δια βίου Μάθησης, το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων έχει συντονιστικό και επιτελικό ρόλο, με σκοπό την εξασφάλιση της συνεκτικότητας και αποτελεσματικότητας των εφαρμοζόμενων από όλο το πλέγμα θεσμών και φορέων παρεμβάσεων. Έχουμε πλήρη επίγνωση της ανάγκης για μια ριζικά νέα εθνική πολιτική Δια βίου μάθησης και υπ' αυτή την έννοια δεν είναι τυχαία η μετονομασία του Υπουργείου Παιδείας με την ένθεση της Δια βίου Μάθησης. Αποτελεί σαφή συμβολική και υλική αποτύπωση των προθέσεων και των οραμάτων μας.
4. **Συμμετοχική υλοποίηση:** Οι ανωτέρω στόχοι για τη Δια βίου Μάθηση δεν μπορούν να επιτευχθούν χωρίς την **ουσιαστική και ενεργό συμμετοχή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης** Ιδιαίτερα δε ως προς το σκέλος της Δια βίου Μάθησης που στοχεύει στην κοινωνική ένταξη των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, η τοπική αυτοδιοίκηση καλείται να αναλάβει το θεσμικό πρωταγωνιστικό της ρόλο στη βελτίωση των εθνικών μας επιδόσεων. Οι αυτοδιοικητικοί φορείς καλούνται να ορίσουν τους δικούς τους ποσοτικούς στόχους σε επίπεδο περιφέρειας με βάση τις προτεραιότητες και τις ανάγκες της κάθε περιφέρειας. Αντίστοιχη είναι η ενεργός συμβολή **των κοινωνικών εταίρων μέσω ενός Εθνικού Δικτύου Δια βίου Μάθησης.** (βλ. *συνέχεια*)

Η Δημιουργία ενός Εθνικού Δικτύου Δια βίου Μάθησης

Αναγκαιότητα συμμετοχικής υλοποίησης

1. Κρίσιμης και καθοριστικής σημασίας είναι η **ενεργός συμβολή των Κοινωνικών Εταίρων** τόσο στην αποτελεσματικότητα της συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης, όσο και στη διασφάλιση της διασύνδεσής της με τις πραγματικές ανάγκες της αγοράς εργασίας.
2. Η υλοποίηση των στόχων αυτών απαιτεί διαρθρωτικές και δομικές αλλαγές στην Δια βίου Μάθηση. Δημιουργούμε το **Εθνικό Δίκτυο Δια Βίου Μάθησης της Ελλάδας** και αναθεωρούμε και εκσυγχρονίζουμε το Εθνικό Σύστημα για τη Σύνδεση της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (ΕΣΣΕΕΚΑ).
3. Στο Εθνικό Δίκτυο Δια Βίου Μάθησης **συμμετέχουν οι κοινωνικοί εταίροι και όλοι οι πολίτες σε όλες τις φάσεις σχεδιασμού, εφαρμογής και αξιολόγησης των δραστηριοτήτων του.**

Κατευθύνσεις του Εθνικού Δικτύου Δια βίου Μάθησης

- **Άρση των εκπαιδευτικών αδιεξόδων:** σαφής διασύνδεση των επιμέρους μορφών της εκπαίδευσης και κατάρτισης (αρχικής και συνεχιζόμενης, τυπικής, μη τυπικής και άτυπης).
- **Η διασφάλιση της διαφάνειας και διασύνδεσης** μεταξύ τους ώστε να διασφαλίζεται η ισότητα ευκαιριών και η ευελιξία επιλογής της εκπαιδευτικής και επαγγελματικής πορείας του ατόμου, από όποιο σημείο του εκπαιδευτικού συστήματος και αν ξεκινά.
- **Ο προσανατολισμός στο αποτέλεσμα της μάθησης** (εκροές¹), μέσα από ένα ενιαίο αξιόπιστο εθνικό πλαίσιο αξιολόγησης και πιστοποίησης των εκροών, ανεξάρτητα από τον τρόπο και την διαδρομή απόκτησής τους.

Στόχοι του Εθνικού Δικτύου Δια βίου Μάθησης

1. Η δημιουργία **ενιαίου εθνικού πλαισίου αξιολόγησης και πιστοποίησης** για όλες τις μορφές εκπαίδευσης και κατάρτισης ενηλίκων (δημόσιων, ιδιωτικών και κοινωνικών - τυπικών, μη τυπικών και άτυπων) με εσωτερικές, ευέλικτες διαφοροποιήσεις ανάλογα με τη μορφή κατάρτισης ή εκπαίδευσης.
2. Η συγκρότηση **ενιαίου εθνικού πλαισίου αναγνώρισης επαγγελματικών προσόντων** και πιστοποίησης γνώσεων, δεξιοτήτων, ικανοτήτων.
3. Η **συστηματοποίηση της ανίχνευσης και διάγνωσης των αναγκών** της αγοράς εργασίας και των επαγγελματικών και επιμορφωτικών αναγκών των πολιτών σε εθνικό και τοπικό επίπεδο.
4. Η διασφάλιση του **δικαιώματος σε κάθε πολίτη στην πρόσβαση** σε όλες εκείνες τις επιμορφωτικές δραστηριότητες, που στοχεύουν στην ολοκλήρωση της προσωπικότητάς του και στην απρόσκοπτη ένταξη και ενσωμάτωσή στους στο κοινωνικό γίνεσθαι με έμφαση στις κοινωνικά ευπαθείς και κοινωνικά ευάλωτες ομάδες.
5. Η **διαρκής και ουσιαστική επιμόρφωση των εκπαιδευτών ενηλίκων** ώστε πέρα από εξειδικευμένες γνώσεις να μπορούν να ανταποκρίνονται και στα παιδαγωγικά τους καθήκοντα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΕΝΗΛΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ

Συμμετοχή ενηλίκων στη ΔΒΜ στην Ευρώπη		
α.α	Χώρα	Ποσοστό %
1	Σουηδία	32,4
2	Δανία	30,2
3	Ισλανδία	25,1
4	Φιλανδία	23,1
5	Ηνωμένο Βασίλειο	19,9
6	Νορβηγία	19,3
7	Ολλανδία	17
8	Σλοβενία	13,9
9	Αυστρία	13,2
10	Ισπανία	10,4
11	Εσθονία	9,8
Μέσος Όρος των 27 Κ-Μ της Ε.Ε.		9,5
12	Λουξεμβούργο	8,5
13	Κύπρος	8,5
14	Γερμανία	7,9
15	Τσεχία	7,8
16	Γαλλία	7,3
17	Ιρλανδία	7,1
18	Βέλγιο	6,8
19	Λετονία	6,8
20	Ιταλία	6,3
21	Μάλτα	6,2
22	Πορτογαλία	5,3
23	Λιθουανία	4,9
24	Πολωνία	4,7
25	Σλοβακία	3,3
26	Ουγγαρία	3,1
27	Ελλάδα	2,9
28	FYROM	2,5
29	Κροατία	2,2
30	Τουρκία	1,8
31	Ρουμανία	1,5
32	Βουλγαρία	1,4
33	Λιχτενστάιν	-

Πηγή: Eurostat 2009 & E.C./ Standing Committee on Indicators & benchmarks (2009), *Progress towards the Lisbon objectives. Indicators and benchmarks 2009*. Brussels: Commission of the European Communities 23-11-2009, pg. 28.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗ

	ΕΛΛΑΔΑ		ΜΕΣΟΣ ΟΡΟΣ Ε.Ε		ΣΤΟΧΟΙ Ε.Ε	
	2000	2008	2000	2008	2010	2020
Συμμετοχή Ενηλίκων στη ΔΒΜ (ηλικία 25-64 για περίοδο 4 εβδομάδων το χρόνο)	2,6% (2003)	2,9%	8,5% (2003)	9,5%	12,5%	15%

Πηγή: E.C./ Standing Committee on Indicators & benchmarks (2009), *Progress towards the Lisbon objectives. Indicators and benchmarks* 2009. Brussels: Commission of the European Communities 23-11-2009, pg. 28.

ΠΙΝΑΚΑΣ 3: Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ Μ.Ο.

Δείκτες Επαγγελματικής Εκπαίδευσης & Κατάρτισης (VET)	Ελλάδα	Μ.Ο της ΕΕ (report 2009)
ISCED 3 (αρχική)	31,7%	51,5%
CVT (συνεχιζόμενη επί του πληθυσμού που μετέχει σε Μη τυπική μάθηση NFE)	14% (μόλις 10% στο job-related)	33%

Πηγή: E.C./ Standing Committee on Indicators & benchmarks (2009), *Progress towards the Lisbon objectives. Indicators and benchmarks* 2009. Brussels: Commission of the European Communities 23-11-2009 και Commission of the European Communities (2009), *Progress towards the Lisbon objectives in education and training. Analysis of implementation at European and national levels*. Brussels: COM (2009) 640.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: ΕΠΕΞΗΓΗΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΠΟΣΟΤΙΚΩΝ ΣΤΟΧΩΝ

1. Συμμετοχή Ενηλίκων στη Γενική Δια βίου Μάθηση: Το ποσοστό του ενήλικου πληθυσμού που συμμετέχει σε δραστηριότητες δια βίου μάθησης (τυπικής και μη τυπικής) στη διάρκεια των τελευταίων τεσσάρων εβδομάδων πριν τη διεξαγωγή της έρευνας. (Πηγή: Ευρωπαϊκή Έρευνα Εργατικού Δυναμικού).
2. Συμμετοχή ενηλίκων στη Συνεχιζόμενη Επαγγελματική Κατάρτιση (CVT): Το ποσοστό του ενήλικου πληθυσμού που συμμετέχει σε συνεχιζόμενη επαγγελματική κατάρτιση επί του συνόλου του πληθυσμού που συμμετέχει σε μη τυπική μάθηση.